

O čemu govorimo kada govorimo o e-učenju i online nastavi?

dr.sc. Sandra Kučina Softić, pomoćnica ravnatelja za
obrazovanje i podršku korisnicima
Sveučilišni računski centar Sveučilišta u Zagrebu

Što je e-učenje?

- **(u širem smislu)** predstavlja visokokvalitetni proces obrazovanja u kojem nastavnici i studenti aktivno surađuju s ciljem postizanja zadanih obrazovnih ciljeva. Pri tome intenzivno koriste informacijsku i komunikacijsku tehnologiju za stvaranje prilagodljivog virtualnog okruženja u kojem razvijaju i koriste multimedijalne interaktivne obrazovne materijale, ostvaruju međusobnu komunikaciju i suradnju, studenti izvršavaju pojedinačne ili grupne zadatke i projekte, te provode kontinuiranu samoprovjерu i provjeru znanja.

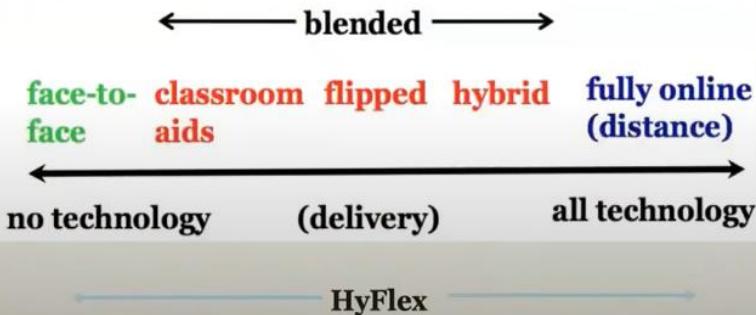
E-učenje je proces obrazovanja (proces učenja i poučavanja) uz uporabu informacijske i komunikacijske tehnologije, koja doprinosi unaprjeđenju kvalitete toga procesa i kvalitete ishoda obrazovanja.

E-učenje je izvođenje obrazovnog procesa uporabom informacijskih i komunikacijskih tehnologija, prvenstveno korištenjem Interneta i programskog sustava za vođenje online nastave (engl. Learning Management System, LMS).

Sveučilište u Zagrebu, 2007.

Sveučilište u Rijeci, 2006.

Oblici učenja prema načinu i intenzitetu korištenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija, T. Bates 2020.

online nastava (učenje i poučavanje u potpunosti se odvijaju uz pomoć ICT)

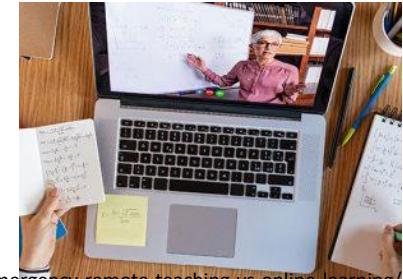
mješovita nastava (kombinacija klasične nastave i nastave podržane ICT-om)

- nastava u učionici podržana ICT-om (korištenje ppt, video zapisa)
- **obrnuta učionica (engl. flipped classroom)** najčešće je kombinacija klasične i online nastave. Digitalni nastavni materijali moraju biti unaprijed pripremljeni od strane nastavnika i na vrijeme dostupni studentima, a nastavni se sat koristi za uvježbavanje, istraživanje, rješavanje nejasnoća, raspravljanje i zaključivanje. U slučaju da se nastavni sat ne može održati u učionici, moguće ga je održati u online okruženju
- **hibridni oblik:** jasno definiran omjer učioničke i online nastave

hyflex: nastava (kolegij) koja omogućavaju studentima da biraju hoće li pohađati nastavu u učionici, sinkrono online ili će pratiti asinkrono i mogu na dnevnoj bazi mijenjati način pohađanja

Hitna nastava na daljinu (Emergency remote teaching)

<https://www.uopeople.edu/blog/emergency-remote-teaching-vs-online-learning/>

- privremena promjena trenutnog oblika (učioničke ili mješovitog oblika) nastave u online okruženje korištenjem dostupnih alata. Povratkom stanja „u normalu” nastava se vraća u početni format održavanja
- klasična nastava održana u online okruženju zbog izvanrednih okolnosti
- naglasak na osiguranju dostupnosti nastavnih materijala i nastave u danom trenutku uz korištenje digitalnih tehnologija
- kratkoročno rješenje

Online nastava

- uspješno se izvodi već desetljećima
- veliki broj online sveučilišta u Europi i svijetu
- obično se online obrazovanje smatra manje vrijednim iako istraživanja dokazuju da nije tako
- fleksibilnost prostora i vremena
- pristup aktualnim i ažurnim multimedijskim i interaktivnim nastavnim materijalima
- potiče model u kojem je u središtu obrazovnog procesa student
- mogućnost prilagođavanja osobnom stilu učenja
- veća dostupnost širem krugu studenata
- stjecanje novih vještina i kompetencija
- učinkovita online nastava je rezultat pažljivog planiranja i instrukcijskog dizajna
- važno je osigurati podršku studentima na putu učenja, kao i okruženje u kojem uče
- u prosjeku za jedan online sveučilišni kolegij je potrebno oko 6 do 9 mjeseci pripreme

Online ne znači nužno online predavanje uživo

• Nastava u učionici

- Sinkrona – u realnom vremenu
- Asinkrona – zadaće, čitanje nastavne literature (knjiga, stručnih članaka i časopisa)

• Nastava online

- Sinkrona (webinari, videokonferencije, virtualne učionice, instant messaging)
- Asinkrona (korištenje sustava za e-učenje, podcastovi, snimljeni video zapisi, forum, e-mail)

• I jedna i druga nastava imaju prednosti i nedostatke

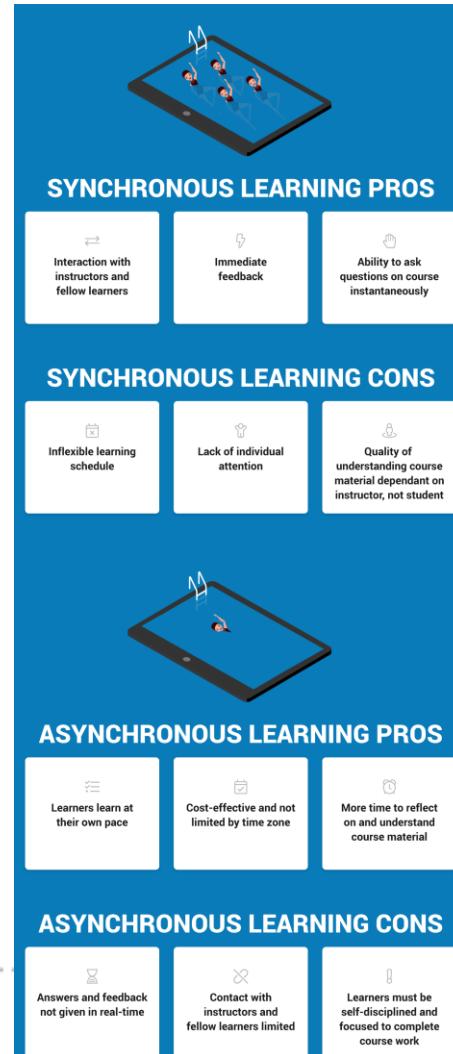
• Koja je nastava učinkovita?

- ovisi kako je dizajnirana, koji su ishodi učenja, kako je pripremljen nastavni sadržaj, tko su polaznici...

• Važnost komunikacije i interakcije

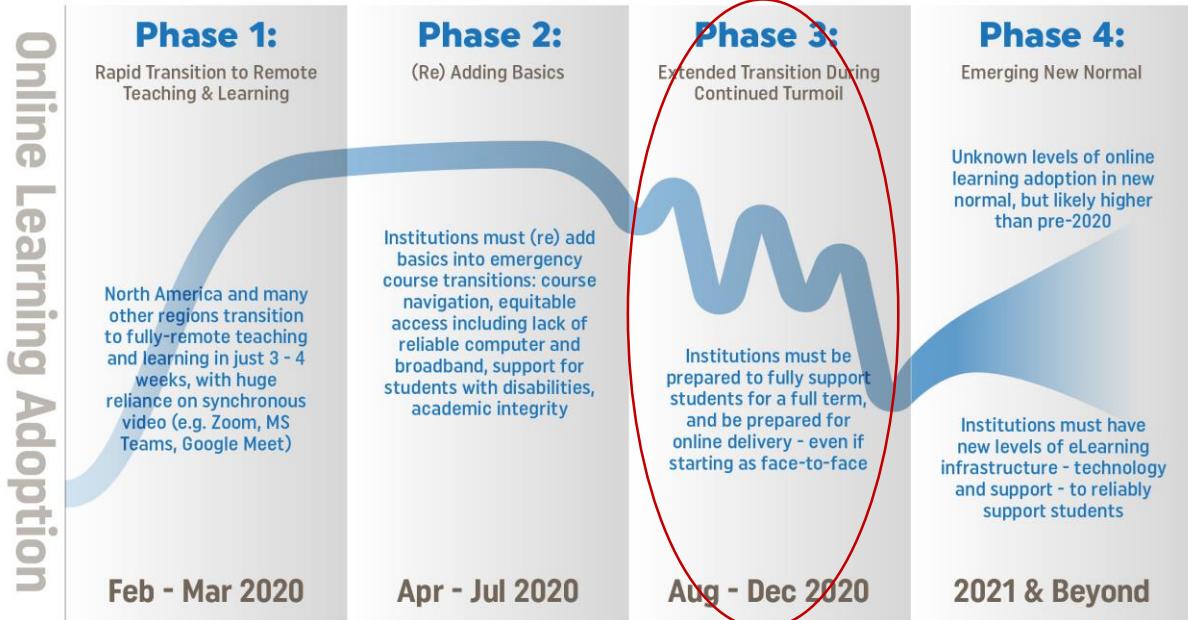
• Mješovita nastava omogućava korištenje oba oblika (asinkroni i sinkroni), cilj je da studenti budu angažirani

• Kada je za potrebe nastave neophodno biti na istom mjestu u isto vrijeme?

Visoko obrazovanje i COVID-19

Multiple Phases of Higher Education Response to COVID-19

- najveći poremećaj u sustavu obrazovanja u povijesti
- preko noći je bilo potrebno osigurati nastavu i završetak akademske godine
- stresno za nastavnike i studente
- *emergency remote teaching* kao početno rješenje, ali ne i kontinuirano rješenje
- **važno je sagledati što smo do sada napravili i na osnovu iskustva planirati dalje**
- **revizija postojećih strategija i donošenje novih**
- **revizija postojećih nastavnih programa i planova**
- **naglasak na kvalitetu**

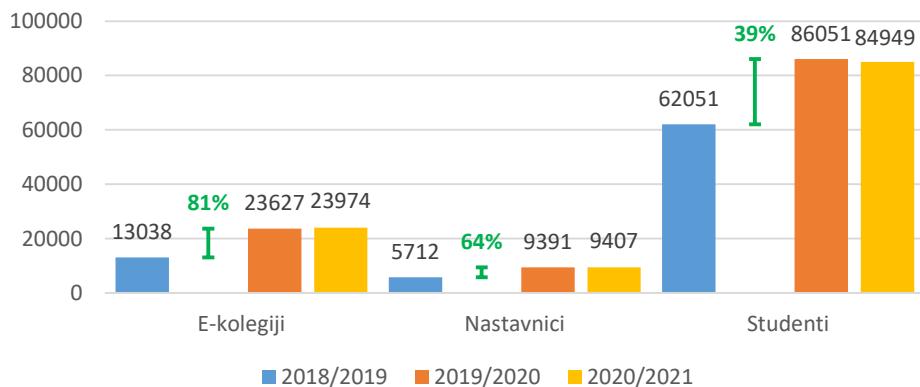
Graphic <https://mindwires.com/multiple-phases-of-he-response-to-covid-19/>

Sustav za e-učenje Merlin

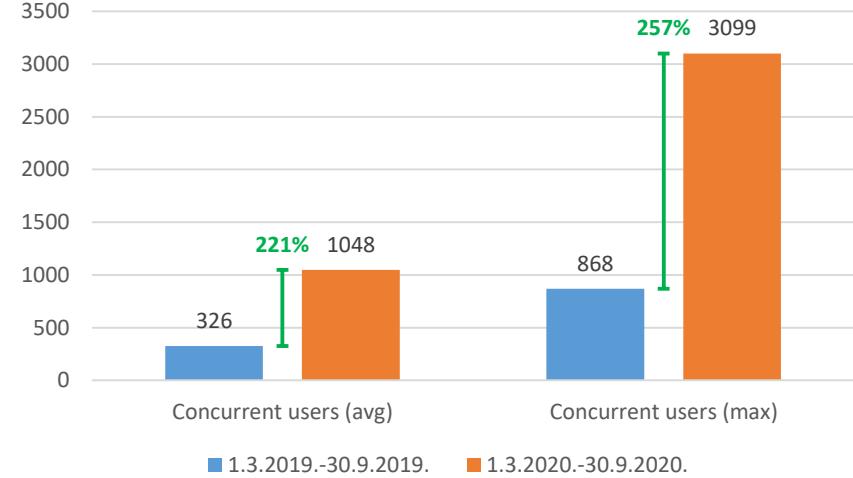
50.000 u prosjeku jedinstvenih korisnika tjedno
840.000 u prosjeku posjeta tjedno

Uporaba sustava

15.12.2020.

Broj istovremenih korisnika

53.326 arhivirana e-kolegija

**Centar za e-učenje
Sveučilišni računski
centar
Sveučilišta u Zagrebu
www.srce.hr
ceu@srce.hr
sskucina@srce.hr**

- Provedba nastave u akademskoj godini 2020./2021., smjernice, dopis Rektora pojedinih VU
- Preporuke i smjernice za izvođenje nastave na visokoškolskim ustanovama u zimskom semestru akademske godine 2020./2021., Nacionalno vijeće za znanost, obrazovanje i tehnološki razvoj - 28.kolovoza 2020.
- Kriteriji za vrednovanje online studija, AZVO - 2016.
- Preporuke i upute za održavanje nastave u online okruženju, Centar za e-učenje – 2020., www.srce.hr/ceu

Sveučilište u Zagrebu
Sveučilišni računski centar

www.srce.unizg.hr

Ovo djelo je dano na korištenje pod licencom Creative Commons *Imenovanje-Nekomerčijalno-Bez prerada* 4.0 međunarodna.

creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.hr

Srce politikom otvorenog pristupa široj javnosti osigurava dostupnost i korištenje svih rezultata rada Srca, a prvenstveno obrazovnih i stručnih informacija i sadržaja nastalih djelovanjem i radom Srca.

www.srce.unizg.hr/otvoreni-pristup

